

Nr 41

Av herr Agerberg m. fl., om Ottsjöns undantagande från vattenreglering och byggande i vatten.

Ottsjön i Undersåkers kommun, Jämtlands län, har en längd av ca 13 km och en medelbredd av ca 1,5 km. Vålån utmynnar från söder i Ottsjön. Den vid Ottsjöns norra strand belägna Ottsjö by har landsvägsförbindelse med riksvägen Östersund—Åre. Avståndet mellan Ottsjö by och nämnda riksväg vid Undersåker är cirka 18 km. Söder om Ottsjön äro bl. a. Vallbo samt Vålådalens turiststationer belägna. Avståndet utefter landsväg mellan Vålådalens turiststation och Undersåker är ca 28 km. Såväl Ottsjön som områdena däromkring ha en anslående naturskönhet. Särskilt gäller detta för fjällområdena omedelbart väster och söder om sjön. Ottsjöområdet med dess storslagna natur måste anses vara en icke blott lokal utan även n a t i o n e l l tillgång av mycket stort värde och en tillgång såsom rekreationsområde för såväl svenska som utländska turister, och såsom turistområde är Ottsjöområdet också mycket uppskattat. Den storslagna naturen och det ur kommunikationssynpunkt förmånliga läget äro samverkande gynnsamma faktorer. Ottsjön såsom orört och levande vattendrag utgör en väsentlig och nödvändig del av Ottsjöområdets värde ur naturskönhets- och turistsynpunkt. Detta gäller ock Vålån.

Ottsjön tillhör Indalsälvens vattensystem. Enligt uppgift i pressen har en särskild kommitté, representerande ett flertal för naturskydd verksamma organisationer, till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet överlämnat en förteckning över de sjöar och vattendrag som böra undantagas från exploatering för kraftverksändamål, varvid angivits bl. a., att Indalsälvens vattensystem nu är så hårt exploaterat, att endast spillror finnas kvar att rädda, och att det ojämförligt viktigaste naturskyddsobjektet i detta vattensystem är, förutom Tännforsen och Ånnsjön, Ottsjön.

Frågan om reglering av Ottsjön har varit föremål för Mellanbygdens vattendomstols prövning i dom den 16 juli 1954. Domstolen fann, att den begärda regleringen av Ottsjön skulle medföra minskat skönhetsvärde och olägenheter i övrigt i sådan grad, att därigenom väsentligt minskad trevnad för närboende komme att uppstå, och att genom regleringen ortsbefolkningens utkomstmöjligheter skulle väsentligt minskas samt att genom regleringen i avsevärd mån skulle förnärmas det allmänna intresset, att befolkningen i Ottsjö by vidmakthålles. Domstolen ansåg av angivna skäl hinder möta mot företaget på grund av bestämmelserna i 2 kap. 3 § andra stycket och 12 § vattenlagen samt lämnade

sökandenas begäran om tillstånd till reglering av Ottsjön utan bifall. Frågan är nu föremål för vattenöverdomstolens prövning. Såvitt för oss är känt ha sökandenas motparter, företrädare för lokala intressen i övrigt och företrädare för naturskyddsintressena ävensom advokatfiskalen i kammarkollegiet bestritt regleringens tillåtlighet.

Av de uppgifter angående den sökta regleringens omfattning som vi kunnat inhämta ur tillgängliga handlingar skulle densamma tydligen komma att medföra bl. a. avsevärd förfulning genom sterila stränder, påtagliga erosionsrisker genom inverkan av såväl vatten som vind, spoliering av det så kallade Ridvadet, uppgrumling och förorening av vattnet, avsevärd skada å fisket, skada å fågellivet, menlig inverkan på isläggning och vintervägar samt påtaglig risk för menlig inverkan på klimatet, alltså en avsevärd och obotlig skada å natur och landskapsbild.

En utbyggnad av våra vattenfall för kraftverksändamål måste i princip anses vara av största betydelse för vårt samhälles utveckling och därför i regel nödvändig. Det måste dock vara rimligt och rättvist, att naturskydds- och turistintressena tillmätas berättigad vikt och betydelse gentemot vattenkraftsintressena samt att vattenkraftsintressena understundom få finna sig i en sådan avvägning gentemot förstnämnda intressen att de få vika. Med hänsyn till den hårda exploatering för vattenkraftsändamål, som redan nu övergått Indalsälvens vattensystem, och med hänsyn till Ottsjöområdet stora värde ur naturskydds- och turistsynpunkt anse vi det vara angeläget, att vattenkraftsintressena här få vika. Här må ock framhållas, att vid handläggningen av vattenmålet rörande Ottsjöns reglering sökandenas motparter med styrka gjort gällande, att en reglering av vattendragen nedanför Ottsjön borde under föreliggande förhållanden på ett fullt tillräckligt sätt tillgodose vattenkraftsintressena.

Ottsjön bör undantagas från åtgärder rörande vattenreglering och byggande i vatten. Detsamma bör gälla den i Ottsjön från söder utmynnande Vålån från och med källsjön Vålåsjön till och med utloppet i Ottsjön.

Med hänvisning till vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla, att åtgärder vidtagas för att Ottsjön samt Vålån från och med Vålåsjön till och med utloppet i Ottsjön genom fridlysning eller på annat sätt undantagas från vattenreglering och byggande i vatten.

Stockholm den 19 januari 1955

Nils Agerberg

Helge Lindström

Sigfrid Jonsson

Nils O. Jönsson,
Rosshol

Birger Nilsson